

Nr 42.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående anslag å kapitalbudgeten för budgetåret 1953/54, i vad avser ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde.

(2:a avd.)

Statens allmänna fastighetsfond.

1:o) **Om- och tillbyggnad av landsarkivet i Göteborg.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag i propositionen nr 1 beträffande kapitalbudgeten (bilaga 29, punkt 1, s. 1 och 2 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 2 januari 1953), vilket avser anordnande av en ny hiss i samband med pågående byggnadsarbeten å ifrågavarande landsarkiv, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Om- och tillbyggnad av landsarkivet i Göteborg* för budgetåret 1953/54 anvisa ett investeringsanslag av 75 000 kronor.

2:o) **Nybyggnad för musikaliska akademien med musikhögskolan.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, vilket avser påbörjande av en första etapp av byggnadsföretaget, omfattande byggnad för musikhögskolans undervisningslokaler, (punkt 2, s. 2—4) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nybyggnad för musikaliska akademien med musikhögskolan* för budgetåret 1953/54 anvisa ett investeringsanslag av 900 000 kronor.

3:o) **Om- och tillbyggnad av fysiska institutionen vid universitetet i Uppsala.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, vilket avser anvisande av återstoden av ursprungligen beräknat kostnadsbelopp för byggnadsföretaget, (punkt 3, s. 4 och 5) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Om- och tillbyggnad av fysiska institutionen vid universitetet i Uppsala* för budgetåret 1953/54 anvisa ett investeringsanslag av 1 075 000 kronor.

4:o) **Nybyggnad för geografiska och mineralogisk-geologiska institutionerna vid universitetet i Uppsala.** Kungl. Maj:t har (punkt 4, s. 5—7) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1953/54 anvisa ett investe-

ringsanslag av 100 000 kronor, avseende förberedande arbeten för byggnadsföretaget.

Departementschefen har anfört följande.

Behovet av nybyggnad för de geografiska och mineralogisk-geologiska institutionerna vid Uppsala universitet gör sig starkt gällande. Enligt nu föreliggande byggnadsprogram skall till särskilda byggnadskroppar förläggas vissa lokaler för den geografiska respektive den mineralogisk-geologiska institutionen. Dessa byggnadskroppar förenas genom en mellanliggande byggnadskropp, inrymmande en för institutionerna gemensam föreläsningssal med 120 platser, musei- och bibliotekslokaler m. m. Till den södra längan av den för geografiska institutionen speciellt avsedda byggnadskroppen har förlagts det föreslagna fysiskt-geografiska laboratoriet. Av de totala byggnadskostnaderna, 5 100 000 kronor, belöper enligt vad jag under hand inhämtat omkring 500 000 kronor på nämnda laboratorium. Med hänsyn till de betydande kostnaderna för byggnadsföretaget inger det givetvis vissa betänkligheter att låta företaget omfatta även det fysiskt-geografiska laboratoriet, som skall tjäna rent vetenskapliga ändamål. På grund av den vikt, som från akademiskt håll synes tillmätas laboratoriet, vill jag dock icke motsätta mig, att detsamma kommer till utförande. Jag tillstyrker därför, att byggnadsföretaget utföres i huvudsaklig överensstämmelse med föreliggande förslag, men förutsätter härvid, att byggnadsstyrelsen vid det fortsatta ritningsarbetet tillvaratager de möjligheter, som må föreligga till begränsning av företaget utan att dess ändamålsenlighet eftersättes. För nästa budgetår torde endast ett anslag av 100 000 kronor böra anvisas till förberedande arbeten.

Utskottet, som tillstyrker att i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag till ifrågavarande ändamål för nästa budgetår anvisas ett investeringsanslag av 100 000 kronor, vill i anslutning till vad departementschefen anfört understryka angelägenheten av att vid den fortsatta planeringen av förevarande byggnadsföretag tillvaratagas förefintliga möjligheter till begränsning av företaget utan att därmed dess ändamålsenlighet eftersättes.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Nybyggnad för geografiska och mineralogisk-geologiska institutionerna vid universitetet i Uppsala* för budgetåret 1953/54 anvisa ett investeringsanslag av 100 000 kronor.

5:o) *Vissa byggnadsarbeten vid Lunds universitet*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, vilket avser anvisande av erforderligt belopp för byggnadsarbeten i syfte att utvinna ytterligare utrymmen i eller i anslutning till vissa av universitetets nuvarande institutionsbyggnader, (punkt 5, s. 8) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa byggnadsarbeten vid Lunds universitet* för budgetåret 1953/54 anvisa ett investeringsanslag av 296 000 kronor.

6:o) **Om- och tillbyggnad av universitetsbiblioteket i Lund.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, vilket avser medelsanvisning för påbörjande av byggnadsföretaget, (punkt 6, s. 8 och 9) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Om- och tillbyggnad av universitetsbiblioteket i Lund* för budgetåret 1953/54 anvisa ett investeringsanslag av 1 500 000 kronor.

7:o) **Nybyggnad för karolinska mediko-kirurgiska institutet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, vilket avser påbörjande av nybyggnad för bakteriologiska institutionen ävensom vissa väg- och parkeringsplatsanläggningar inom institutets område, (punkt 7, s. 9—11) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nybyggnad för karolinska mediko-kirurgiska institutet* för budgetåret 1953/54 anvisa ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

8:o) **Kårhusbyggnad vid karolinska mediko-kirurgiska institutet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, vilket avser medelsanvisning för byggnadsföretagets fullföljande, (punkt 8, s. 11 och 12) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kårhusbyggnad vid karolinska mediko-kirurgiska institutet* för budgetåret 1953/54 anvisa ett investeringsanslag av 570 000 kronor.

9:o) **Uppförande av förrådsbyggnad för vissa institutioner vid tekniska högskolan i Stockholm.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, s. 12 och 13) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Uppförande av förrådsbyggnad för vissa institutioner vid tekniska högskolan i Stockholm* för budgetåret 1953/54 anvisa ett investeringsanslag av 42 000 kronor.

10:o) **Nybyggnader för Chalmers tekniska högskola.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, vilket avser bland annat nybyggnad för de maskintekniska laboratorierna vid avdelningen för maskinteknik samt vissa yttre anläggningsarbeten, (punkt 11, s. 13—16) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nybyggnader för Chalmers tekniska högskola* för budgetåret 1953/54 anvisa ett investeringsanslag av 1 400 000 kronor.

11:o) **Vissa byggnadsarbeten vid folkskoleseminarierna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, vilket avser anordnande av skrivsal vid seminariet i Gävle, förbättringsarbeten vid seminariet i Härnösand, uppförande av gymnastikbyggnad vid seminariet för manliga elever i Stockholm samt omlägg-

ning av värmesystemet vid seminariet i Uppsala, (punkt 12, s. 16—19) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa byggnadsarbeten vid folkskoleseminarierna* för budgetåret 1953/54 anvisa ett investeringsanslag av 1 005 000 kronor.

12:o) **Vissa byggnadsarbeten vid småskoleseminarierna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, vilket avser ombyggnad av den gamla seminariebyggnaden i Haparanda till elevhem för seminarieeleverna, (punkt 13, s. 19—21) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa byggnadsarbeten vid småskoleseminarierna* för budgetåret 1953/54 anvisa ett investeringsanslag av 300 000 kronor.

13:o) **Vissa byggnadsarbeten vid nomadskolorna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, vilket avser ytterligare förbättringsarbeten vid nomadskolorna i Norrbottens län samt vissa byggnadsarbeten vid nomadskolan i Änge, (punkt 14, s. 21—24) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa byggnadsarbeten vid nomadskolorna* för budgetåret 1953/54 anvisa ett investeringsanslag av 600 000 kronor.

14:o) **Vissa byggnadsarbeten vid läroanstalterna för blindas.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, vilket avser vissa förbättringsarbeten vid förskolan och institutet å Tomtebodas, (punkt 15, s. 24) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa byggnadsarbeten vid läroanstalterna för blindas* för budgetåret 1953/54 anvisa ett investeringsanslag av 85 000 kronor.

15:o) **Vissa byggnadsarbeten vid skolorna för dövas.** Kungl. Maj:t har (punkt 16, s. 24—26) föreslagit riksdagen att dels godkänna vad departementschefen förordat i fråga om dispositionen av vissa medel under investeringsanslaget till *Vissa byggnadsarbeten vid skolorna för dövas*, dels ock till *Vissa byggnadsarbeten vid skolorna för dövas* för budgetåret 1953/54 anvisa ett investeringsanslag av 100 000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag avser bestridande ur vissa av riksdagen under anslaget tidigare anvisade men för sitt ursprungliga ändamål icke utnyttjade medel av 14 000 kronor till merkostnader i samband med installation av personhiss vid fortsättningsskolan för dövas i Växjö samt anvisande av nämnda investeringsanslag av 100 000 kronor till kostnader för vissa förbättringsarbeten vid distriktsskolan för dövas å Manilla.

Beträffande de föreslagna byggnadsarbetena vid Manillaskolan inhämtas av statsrådsprotokollet i huvudsak följande.

Rektor vid Manillaskolan erinrar om att förslag till nybyggnad för skolan framförts redan 1938 och därefter även av 1945 års dövstumutredning. Förslagen har emellertid ej föranlett någon åtgärd, och skolan är alltjämt inrymd i lokaler, som redan för många år sedan bedömdes som otillfredsställande. Därest förslag till riksdagen om nybyggnad ej kan förväntas inom den närmaste framtiden, kan enligt rektors mening vissa restaurerings- och förbättringsarbeten vid skolan ej utan allvarligt men undvikas eller uppskjutas. Dessa arbeten är a) målning och snickerijustering m. m. i vissa lokaler i huvudbyggnaden samt i vissa verkstäder, b) omläggning från likström till växelström i undervisningslokalerna samt i vissa tjänstebostäder, c) omläggning av det utvändiga avloppssystemet, d) reparation av vissa tjänstebostäder och biträdesrum samt e) förbättring och delvis permanentbeläggning av bollplan och gårdsplan, uppsättning av vissa skyddsnet samt översyn av växthusbyggnaden.

Byggnadsstyrelsen beräknar kostnaden för de arbeten, som — därest nybyggnad icke är att emotse inom den närmaste framtiden — ej längre synes böra uppskjutas, till 190 000 kronor. Av medel, som årligen anvisas för underhåll av fastighetsfondens byggnader, kan för Manillaskolan vid nu rådande prisläge icke beräknas mer än högst 40 000 kronor per år utan att underhållet av andra fastigheter blir lidande, så mycket mer som under en följd av år på grund av byggnadernas synnerligen dåliga beskaffenhet ett än större belopp måst disponeras ifrån nämnda underhållsanslag för arbeten vid skolan. För ett genomförande av de mest angelägna iståndsättningsarbetena erfordras sålunda enligt byggnadsstyrelsens beräkning ett särskilt anslag av 150 000 kronor. Styrelsen anför vidare, att anläggningens tillstånd även i andra avseenden alltjämt är otillfredsställande. Därest en ny anläggning icke inom de närmaste 5 å 6 åren kan förverkligas torde vidtagande av ytterligare åtgärder för skolans iståndsättande icke kunna undvikas.

Departementschefen har erinrat om att till förbättringsarbeten å Manillaskolans gymnastikbyggnad disponerats 45 000 kronor enligt beslut av 1948 års riksdag och till förbättringsarbeten å de hygieniska anordningarna vid skolan 26 000 kronor enligt beslut av 1950 års riksdag. Vidare har departementschefen anfört följande.

Härutöver har av tillgängliga anslagsmedel till underhåll av fastighetsfondens byggnader för Manillaskolans byggnadsbestånd ganska avsevärda belopp disponerats för underhåll och reparationer. Detta oaktat är skolans lokaler i flera avseenden ej i tillfredsställande skick. Jag är ej beredd att förorda nybyggnad för Manillaskolan utan utgår från att skolans nuvarande lokaler måste användas ännu ganska lång tid. Det torde då vara ofrånkomligt att, utöver vad byggnadsstyrelsen anser sig kunna disponera av anslagsmedlen till löpande underhåll av fastighetsfondens byggnader, nu särskilda medel anvisas för att tillgodose de mest trängande behoven av upprustningsåtgärder i fråga om skolans byggnadsbestånd. Byggnadsstyrelsen har uppskattat det för ändamålet erforderliga beloppet till 150 000 kronor. För egen del anser jag mig i nuvarande läge ej kunna för nästa budgetår tillstyrka en större medelsanvisning för ändamålet än 100 000 kronor. Jag föreslår, att detta belopp anvisas såsom ett investeringsanslag med benämningen Vissa byggnadsarbeten vid skolorna för döva. Till detta anslag bör från och med nästa budgetår överföras vid utgången av innevarande budgetår förefintligt outnyttjat belopp av hittills anvisade investeringsanslag till om- och nybyggnadsarbeten vid dövstumskolorna.

Utskottet har icke något att erinra mot att till täckande av merkostnader i samband med installation av personhiss vid fortsättningsskolan i Växjö må disponeras ett belopp av 14 000 kronor av de medel, som under anslaget till om- och tillbyggnadsarbeten vid dövstumskolorna av riksdagen tidigare anvisats till ombyggnads- och reparationsarbeten vid dövskolan i Lund. Av sistnämnda medel, 345 000 kronor, återstår, sedan för skilda ändamål med riksdagens medgivanden disponerats sammanlagt 227 900 kronor, för närvarande ett odisponerat belopp av 117 100 kronor.

Beträffande Manillaskolan har, såsom framgår av den förut lämnade redogörelsen, byggnadsstyrelsen beräknat kostnaden för de arbeten, som — därest nybyggnad ej är att emotse inom den närmaste framtiden — icke längre synas böra uppskjutas, till 190 000 kronor. Då av tillgängliga medel för löpande underhåll av fastighetsfondens byggnader ett belopp av 40 000 kronor avses kunna användas för Manillaskolan, har byggnadsstyrelsen för nästa budgetår beräknat ett särskilt anslag av 150 000 kronor såsom erforderligt för de mest angelägna iståndsättningsarbetena vid skolan. Departementschefen har förklarat sig icke vara beredd att förorda nybyggnad för Manillaskolan utan har utgått från att de nuvarande lokalerna måste användas ännu ganska lång tid. Departementschefen har vidare ansett sig i nuvarande läge icke kunna för nästa budgetår tillstyrka ett större investeringsanslag än 100 000 kronor för de av byggnadsstyrelsen föreslagna arbetena.

I anslutning till departementschefens uttalande om det fortsatta utnyttjandet av de nuvarande lokalerna å Manilla får utskottet erinra om att 1945 års riksdag vid behandling av vissa spörsmål rörande dövskolväsendets organisation ansåg sig icke böra taga slutlig ställning till frågan om förläggningen av östra dövskoldistriktets barndomsskola, nu förlagd å Manilla. Riksdagen framhöll dock angelägenheten av att denna fråga utan alltför stor tidsutdräkt bragtes till sin lösning, enär det syntes riksdagen otillfredsställande att låta undervisningen av döva pågå någon längre tid i lokaler av den beskaffenhet, som Manillaskolan erbjöde, innan erforderlig reparation och modernisering verkställdes. Vid 1946 års riksdag ansågs slutlig ståndpunkt i frågan böra tagas först i samband med prövningen av det förslag till nybyggnad för skolan som förväntades från 1945 års dövstumutredning. I sitt år 1947 framlagda betänkande med förslag rörande dövundervisningen förordade dövstumutredningen att för östra dövskoldistriktet skulle uppföras nybyggnader på Invernnessområdet å Mörby kronoegendom invid Edsviken. Något förslag med anledning av vad dövstumutredningen sålunda förordat har emellertid icke framlagts för riksdagen. I stället ha, såsom departementschefen också framhållit, under senare år förhållandevis stora belopp använts till löpande underhåll och reparationer av den nuvarande skolanläggningen å Manilla, varjämte till olika förbättringsarbeten å densamma fått disponeras särskilda anslagsmedel.

Även om härigenom en provisorisk förbättring av vissa av skolans lokaler kommit till stånd, kunna dessa enligt utskottets mening icke anses närmelsevis fylla de krav, som numera böra ställas på en internatskolanlägg-

ning för döva barn. Med hänsyn härtill och då det torde vara förenat med oöverstigliga svårigheter att utan en synnerligen omfattande och kostnadskrävande ombyggnad av den nuvarande skolbyggnaden åstadkomma en skolanläggning, som någorlunda fyller nutida krav, vill utskottet understryka vikten av att, så snart det ekonomiska läget så medgiver, frågan om förläggningen av östra dövskoldistriktets barndomsskola erhåller sin slutliga lösning.

Vidkommande de nu ifrågavarande förbättringsarbetena vid Manillaskolan har utskottet i anslutning till byggnadsstyrelsens beräkning av de särskilda medel, som erfordras för de mest trängande upprustningsåtgärderna, ansett sig böra förorda, att hela det av byggnadsstyrelsen beräknade beloppet av 150 000 kronor ställes till förfogande för nästa budgetår. Utskottet — som biträder Kungl. Maj:ts förslag om anvisande för ändamålet av ett investeringsanslag av 100 000 kronor under rubriken Vissa byggnadsarbeten vid skolorna för döva — får därför föreslå, att därutöver för samma ändamål må disponeras ett belopp av 50 000 kronor ur det ovannämnda, av riksdagen anvisade men hittills icke utnyttjade beloppet av 117 100 kronor.

I enlighet med departementschefens förslag torde förefintlig behållning av de tidigare anvisade anslagen till om- och nybyggnadsarbeten vid dövstumskolorna böra från och med nästa budgetår överföras till det för budgetåret 1953/54 äskade investeringsanslaget till Vissa byggnadsarbeten vid skolorna för döva.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna vad utskottet förordat i fråga om dispositionen av vissa medel under investeringsanslaget till Vissa byggnadsarbeten vid skolorna för döva;

b) till *Vissa byggnadsarbeten vid skolorna för döva* för budgetåret 1953/54 anvisa ett investeringsanslag av 100 000 kronor.

Statens utlåningsfonder.

16:o) **Statens lånefond för universitetsstudier.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, vari föreslås dels med hänsyn till vissa disponibla medel oförändrad medelsanvisning, dels ock höjning av det årliga maximibeloppet för räntefritt studielån från 1 500 kronor, i vissa fall 2 000 kronor, till 2 500 kronor, i särskilda fall 3 000 kronor, (punkt 17, s. 27 och 28) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens lånefond för universitetsstudier* för budgetåret 1953/54 anvisa ett investeringsanslag av 2 500 000 kronor.

17:o) **Allmänna studielånefonden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, vilket innebär en i anledning av 1952 års riksdags beslut om ändrade grunder för erhållande av lån ur ifrågavarande fond med 2 300 000 kronor ökad medelsanvisning, (punkt 18, s. 28) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Allmänna studielånefonden* för budgetåret 1953/54 anvisa ett investeringsanslag av 6 000 000 kronor.

Fonden för låneunderstöd.

18:o) **Lån till akademiska föreningen i Lund.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, vilket avser ett ränte- och amorteringsfritt lån till täckande i huvudsak av resterande kostnader för om- och tillbyggnad av akademiska föreningens byggnad, (punkt 19, s. 29 och 30) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lån till akademiska föreningen i Lund* för budgetåret 1953/54 anvisa ett investeringsanslag av 600 000 kronor.

Uppskjuten fråga.

19:o) Utskottet kommer framdeles att avgiva utlåtande i fråga om Kungl. Maj:ts under punkten 9 framställda förslag om utbyggnad av tekniska högskolan i Stockholm, vilket utskottet härmed får för riksdagen anmäla.

Stockholm den 27 mars 1953.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Närvarande: se under utlåtandet nr 43.